

Aan de gemeenteraad en
het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Houten

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
16 februari 2021	-	11 februari 2021	736529	2

Onderwerp
Advies m.b.t. neutrale informatievoorziening versus campagne

Geachte raad, geacht college,

Bij brief van 11 februari jl. heeft de burgemeester de referendumcommissie geïnformeerd over de aanpak van de neutrale informatievoorziening en de opkomstcampagne in het kader van het referendum Ruimtelijke Koers.

Op vrijdag 12 februari heeft de gemeente de neutrale informatievoorziening over het referendum gelanceerd. De referendumcommissie juicht het toe dat u de neutrale informatie herkenbaar hebt gemaakt met een eigen logo, website, Facebookpagina en spandoeken in de openbare ruimte.

Tevens heeft de referendumcommissie gezien dat de gemeente Houten in het Gemeentenieuws in 't Groentje en op sociale media de mening van het college over de Ruimtelijke Koers uit. Over deze uitingen heeft de referendumcommissie vragen c.q. klachten ontvangen van de initiatiefnemers van het Manifest Houtense Koers (bijlage 1) en van de initiatiefnemers van het referendum (bijlage 2). Op Facebook hebben twee raadsleden vraagtekens geplaatst bij de uitingen via het account van de gemeente.

Tot de taken van de referendumcommissie behoort het houden van toezicht op neutrale informatievoorziening en het behandelen van klachten over campagnevoering. Hoe klachten worden behandeld is aan de referendumcommissie. In dit geval hebben wij ervoor gekozen om op de vragen c.q. klachten te reageren met dit (ongevraagde) advies.

De vragen/klachten

Uit de e-mails die de referendumcommissie heeft ontvangen en de reacties van de raadsleden op Facebook komt naar voren dat men vindt dat de gemeente Houten via haar eigen kanalen alleen neutrale informatie over de Ruimtelijke Koers mag verstrekken. Het college zou deze kanalen niet mogen gebruiken voor zijn eigen vóórcampagne.

Standpunt college

De referendumcommissie heeft op 11 februari jl. een gesprek met de burgemeester gehad. En zij heeft een reactie op Facebook vanuit de neutrale informatievoorziening Referendum Ruimtelijke Koers gelezen. Hieruit hebben wij afgeleid dat het college vindt dat alles wat niet onder het neutrale campagnelogo wordt gepubliceerd, niet onder de neutrale informatievoorziening valt. Vanuit die optiek

zou de gemeente Houten (lees: het college) via de eigen gemeentelijke accounts en in het Gemeentenieuws in 't Groentje niet-neutrale informatie mogen plaatsen.

Overwegingen

De Ruimtelijke Koers is een gemeentelijk programma waar een communicatiebudget voor is, zoals dat ook voor andere programma's en projecten van de gemeente geldt. De communicatie die tot voor kort over de Ruimtelijke Koers heeft plaatsgevonden, is niet aan te merken als campagne in het kader van het referendum.

Inmiddels is echter de campagnetijd voor het referendum begonnen. Idealiter beschikken alle campagnevoerders daarbij over dezelfde middelen om hun standpunt naar voren te brengen; er moet zoveel mogelijk sprake zijn van een gelijk speelveld. Het college zou zich terughoudend moeten opstellen en de campagnevoering zoveel mogelijk over moeten laten aan de kiezers. Zij hebben op basis van de Subsidieregeling referendum per groep (voorstanders, tegenstanders en 'neutralen') evenveel subsidie kunnen krijgen.

Dat wil niet zeggen dat het college en de individuele wethouders als voorstanders van de Ruimtelijke Koers geen campagne mogen voeren, maar zij mogen daarbij naar de mening van de referendumcommissie geen gebruik maken van gemeentelijke (communicatie)middelen of subsidie op grond van de Subsidieregeling referendum. Evenmin kan van uitgebreide ambtelijke ondersteuning sprake zijn. De collegeleden zullen zelf 'op de zeepkist' moeten gaan staan en hun eigen account op sociale media moeten gebruiken. Ook is denkbaar dat ze met een college-account op de sociale media campagne voeren.

Vanzelfsprekend kunnen ook raadsleden campagne voeren. Dit is inherent aan hun rol als volksvertegenwoordiger. De raadsfracties kunnen echter geen aanspraak maken op ondersteuning op grond van de Subsidieregeling referendum.

Het voorgaande betekent ook dat de gemeente in campagnetijd uitsluitend neutrale informatie geeft (waar de referendumcommissie op toeziet). Dat kan bijvoorbeeld op de eigen website, via de gemeentelijke accounts op sociale media of in het Gemeentenieuws in 't Groentje. De gemeente Houten heeft ervoor gekozen om de neutrale communicatie over de Ruimtelijke Koers en het referendum los van de normale gemeentelijke kanalen, met een herkenbaar logo, te voeren. Deze keuze maakt echter niet dat de redenering van het college - dat via de gemeentelijke accounts en in het Gemeentenieuws het collegestandpunt zou mogen worden verwoord - opgaat. Wat de gemeente in campagnetijd over de Ruimtelijke Koers publiceert moet naar ons oordeel neutraal zijn, of dit nou gebeurt onder het neutrale campagnelogo of via haar gebruikelijke gemeentelijke kanalen.

Advies

Op grond van het voorgaande adviseren wij u:

- als gemeente Houten uitsluitend informatie over de Ruimtelijke Koers en het referendum te verstrekken die neutraal van aard is en is voorzien van het daarvoor ontworpen logo;
- de referendumcommissie vooraf de informatie te laten beoordelen op neutraliteit;
- onder de naam 'gemeente Houten' in de (sociale) media geen informatie meer te verstrekken over de Ruimtelijke Koers;
- als college(leden) op eigen naam campagne te voeren voor de Ruimtelijke Koers;
- de niet-neutrale posts van de gemeente Houten op sociale media te verwijderen.

Tot slot

Een duidelijk en zuiver onderscheid tussen neutrale informatie en communicatie in het kader van campagnevoering voorkomt naar het oordeel van de commissie dat de aandacht in het publieke debat te veel uitgaat naar het proces in plaats van naar de inhoud van de Ruimtelijke Koers. Dat zouden wij betreuren.

Als u nog vragen hebt, kunt u een e-mail sturen naar referendumcommissie@houten.nl of contact opnemen met de secretaris via het algemene telefoonnummer van de gemeente: 030 – 63 92 611.

Wij sturen deze brief in afschrift aan de initiatiefnemers van het Manifest Houtense Koers en de initiatiefnemers van het referendum.

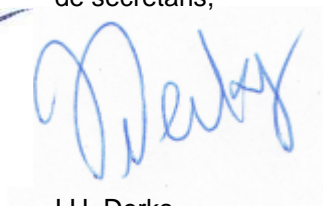
Met vriendelijke groet,
de referendumcommissie

de voorzitter,

C.C.L. Wagenaar

de secretaris,

I.H. Derks

Bijlagen:

1. e-mail initiatiefnemers Manifest Houtense Koers
2. e-mail initiatiefnemers referendum